

Ha de prevaldre sempre el Dret europeu sobre el nacional?

La primacia és el que separa el Dret de la Unió de la resta del Dret internacional. També és el que més incomoda: un jutge inaplica una llei votada ací sense que ningú la derogue.

1. Guia del professor (moció, cronograma i argumentari)
2. Full d'avaluació
3. Targetes de postura (retallables)
4. Fitxa de preparació de l'alumne (fotocopiar)

Ha de prevaldre sempre el Dret europeu sobre el nacional?

Una norma europea s'ha d'aplicar encara que contradiga una llei aprovada pel Parlament espanyol.

FORMAT

mesa-redonda

DURADA

55-60 min

AGRUPAMENT

Cinc rols + públic amb torn de preguntes

Objectius

- Explicar què és la primacia del Dret de la Unió i en què es diferencia de la jerarquia normativa interna.
- Valorar la tensió entre integració europea i sobirania parlamentària amb arguments jurídics, no només polítics.
- Distingir el paper del TJUE, del Tribunal Constitucional i del legislador nacional en un conflicte de normes.

Conceptes clau: primacia · efecte directe · reglament · directiva · qüestió prejudicial · sobirania · atribució de competències

Encaix curricular

- **CJD · U2** — Ciutadania global i Unió Europea — primacia, efecte directe, reglament i directiva s'expliquen íntegrament en esta unitat.
- **CJD · U1** — Societat i Dret — ací se separen per primera vegada jerarquia, primacia i competència, que és la confusió que este debat posa a prova.

Competències clau: CCL · CC · CD

De què va

Quan una norma espanyola contradiu una norma europea aplicable, el jutge espanyol deixa d'aplicar l'espanyola. No cal derogar-la, ni esperar el Tribunal Constitucional, ni que ningú del Parlament hi intervinga. Això és la **primacia**, i és la diferència pràctica més gran entre el Dret de la Unió i la resta del Dret internacional.

Dit així sona tècnic. Formulat d'una altra manera sona a una altra cosa: un jutge pot inaplicar una llei que van votar els representants elegits per la ciutadania. Els Estats ho van acceptar en entrar, atribuint l'exercici de competències a la Unió; però diversos tribunals constitucionals europeus han sostingut que eixa atribució té un sòl que no es pot traspasar. Esta taula redona posa a discutir les tres posicions que existixen realment en el debat jurídic europeu, no dos.

Argumentari

A FAVOR DE LA PRIMACIA SENSE EXCEPCIONS

- **Sense primacia, el Dret europeu seria una recomanació.** Vint-i-set Estats aplicant cadascun el que li convinga equival a no tindre norma comuna. El mercat interior, la lliure circulació i els drets que en depenen se sostenen precisament perquè la norma s'aplica igual a Lisboa i a Tallinn.
- **Ningú va imposar res: els Estats ho van acceptar en entrar.** L'atribució de l'exercici de competències es va fer per tractat, ratificat pels procediments interns de cada país. Retirar-se també és possible, i un Estat ho ha fet. El que no cap és quedar-se dins i aplicar només el que agrada.
- **El jutge nacional no decidix tot sol.** Si dubta de com interpretar una norma europea, planteja una qüestió prejudicial al Tribunal de Justícia. No hi ha una inaplicació arbitrària: hi ha un procediment amb un tribunal comú.
- **La primacia protegeix també davant del mateix Estat.** Bona part dels drets de consum, de protecció de dades i ambientals van arribar per esta via. Sense primacia, un govern els podria buidar amb una llei interna.

PRIMACIA AMB UN LÍMIT CONSTITUCIONAL

- **L'atribució té un fonament, i el fonament és la Constitució.** La Unió exercix competències que els Estats li han donat; el que no pot és alterar la identitat constitucional de qui les hi va donar, perquè aleshores s'estaria reformant una Constitució sense seguir el seu procediment de reforma.
- **No és una posició marginal.** Diversos tribunals constitucionals europeus han formulat reserves semblants: la primacia opera plenament, però no pot buidar els principis essencials ni el contingut bàsic dels drets fonamentals.
- **Un límit clar evita conflictes, no els crea.** Saber per endavant on és la frontera obliga a legislar dins d'ella i dona previsibilitat als dos costats.
- **És un límit excepcional, no una porta d'eixida.** S'invoca en casos comptats i amb motivació reforçada; usar-lo com a excusa habitual seria, de fet, deixar d'aplicar el Dret de la Unió.

EN CONTRA: L'ÚLTIMA PARAULA ÉS DEL PARLAMENT NACIONAL

- **La legitimitat democràtica més directa continua sent la nacional.** La ciutadania tria el seu Parlament amb molta més informació i participació que en les eleccions europees, i eixe Parlament és a qui pot demanar comptes.
- **Inaplicar no és derogar, i ací està el problema.** La llei continua al BOE, formalment vigent, però no s'aplica. Per a qui no és jurista, el resultat és un ordenament on no se sap què obliga llegint el butlletí.
- **La Comissió no s'elegix per sufragi directe.** Qui proposa la norma europea no respon davant de les urnes de la mateixa manera; el Parlament Europeu codecidix, però la iniciativa està en un òrgan sense elecció directa.
- **Hi ha alternatives a l'automatisme.** Es podria exigir una declaració prèvia del Tribunal Constitucional, o un tràmit parlamentari d'adaptació, abans que una norma interna deixi d'aplicar-se.

Com es desenvolupa

- 0** **Repartiment de rols i preparació** 12 min
Cinc rols: jutge nacional, magistrat del TJUE, diputat del Parlament espanyol, eurodiputada i jurista del Constitucional. Cada un prepara la posició amb l'argumentari.
- 0** **Cas d'arrancada** 5 min
El profe exposa un conflicte concret: una llei espanyola que fixa terminis de garantia inferiors als d'una directiva transposada tard.
- 0** **Primera ronda d'intervencions** 15 min
Tres minuts per rol, sense interrupcions. Cada un respon a la mateixa pregunta: què ha de fer el jutge dilluns de matí?
- 0** **Rèpliques creuades** 12 min
Torn lliure moderat. S'exigix respondre al que ha dit un altre rol, no repetir la intervenció inicial.
- 0** **Preguntes del públic** 8 min
La resta de la classe pregunta. Cada pregunta s'ha de dirigir a un rol concret.
- 0** **Tancament i votació raonada** 8 min
Votació individual sobre la moció, amb una línia de justificació escrita. Se'n llegixen tres de cada costat.

Ha de prevaldre sempre el Dret europeu sobre el nacional?

Grup / alumne: _____

Data: _____

CRITERI	1 INICI	2 EN PROCÉS	3 BÉ	4 EXCEL · LENT
Domini del mecanisme jurídic Usa correctament primacia, efecte directe i qüestió prejudicial, sense confondre'ls amb la jerarquia normativa interna. CC	☐	☐	☐	☐
Consistència del rol Defén la posició assignada amb els seus millors arguments, encara que no coincidisca amb la pròpia. CPSAA	☐	☐	☐	☐
Ús de fonts Cita almenys una norma o sentència real i localitza on es va publicar (DOUE, BOE). CD	☐	☐	☐	☐
Intervenció a la taula Respecta el torn, respon al que han dit els altres i no repetix la intervenció inicial. CCL	☐	☐	☐	☐

Observacions:

Repartiment de postures

Una norma europea s'ha d'aplicar encara que contradiga una llei aprovada pel Parlament espanyol.

DEFENSEU ESTA POSTURA

A favor de la primacia sense excepcions

Sense primacia el Dret europeu seria una recomanació: cada Estat aplicaria el que li convinguera i el mercat interior i els drets que sosté es desfarien país a país.

✂ retalla per aquí

DEFENSEU ESTA POSTURA

Primacia amb un límit constitucional

La Unió exercix competències atribuïdes pels Estats, i eixa atribució té un sòl: els principis essencials de la Constitució, que cap tractat pot buidar.

✂ retalla per aquí

DEFENSEU ESTA POSTURA

En contra: decidix el Parlament nacional

Qui vota és la ciutadania de cada Estat; que un jutge inaplique una llei aprovada pels seus representants, sense que ningú la derogue, desplaça la decisió política fora del seu lloc.

✂ retalla per aquí

EQUIP DE MODERACIÓ

Moderació i observació

Doneu i lleveu torns, controleu els temps de cada fase i anoteu quins arguments queden sense resposta. No defenseu cap postura: la vostra tasca és que el debat siga net i ordenat.

✂ retalla per aquí

Preparo la meua postura

Moció: *Una norma europea s'ha d'aplicar encara que contradiga una llei aprovada pel Parlament espanyol.*

La meua postura _____

Els meus 3 arguments (amb una evidència o exemple concret en cadascun):

1. Argument _____

Evidència _____

2. Argument _____

Evidència _____

3. Argument _____

Evidència _____

Una pregunta que li faré al grup rival:

Un argument de l'altre grup que hauré de refutar:

Notes durant el debat:

